
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

247

B. 93

BRIEF

VAN

H. te Rotterdam

AAN

B. te Amsterdam,

OVER DE AFSCHIEDING

VAN

NOORD- EN ZUID-NEDERLAND.

AMSTERDAM, BI
J. C. SEPP & ZOON.

1830.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

RECEIVED

APR 15 1950

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

APR 15 1950

E 507243528

Rotterdam den 11 September 1850.

In omstandigheden als de tegenwoordige, mijn lieve B! is het maar het best elkander zijne gevoelens en gedachten mede te deelen. Het gaat mij dikwijls als ELIHU in het boek JOB: *als ik niet spreek, dan berst ik*; daarom wil ik uwen brief terstond beantwoorden.

Ik zie, dat bij U en uwe huisgenooten, en bij mij en de mijne, maar ééne stem is over den stand en den loop der zaken. Verre van mij, het op onzen welmeenenden en geliefden Koning te willen toepassen, maar anders las ik onderdaags in de Voorrede van den Nederlandschen Vertaler van MILLOTS Siècle de Louis XIV et XV de navolgende opmerkelijke woorden: *Hier zien wij ten duideljkste, dat vele Besluiten en vele Ondernemingen enkel de vrucht zijn van de zwakke toegevendheid van den Vorst, of van de staatzuchtige inzichten, van de gramscchap, van de wraakgierigheid der zulken, welke hij onvoorzigtiglijk met zijn vertrouwen vereerde.*

Ik begin nu een weinig te begrijpen, wat dat phlegmatieke is, hetwelk men ons steeds verwijt. *De toorn, zeide SOPHOKLES, is als een opstijgende*

rook: ik weet niet, wat soort van rook de Dichter bedoeld hebbe; maar heeft hij dien van nat of vochtig hout op het oog gehad, dan, dunkt mij, is zijn beeld minder natuurlijk en toepasselijk geweest op zijne land- en tijdgenooten, de ligtzinnige Atheners, dan op ons Noord-Nederlanders. Sedert onze monsterachtige vereeniging met die Heeren van het Zuiden, heeft men ons altijd, in meerdere of mindere maat, kolokwinten onder de dagelijksche kost gemengd, en toch hebben wij nooit met de Kinderen der Profeten gejammerd en uitgeschreeuwd: *De dood is in den pot!*

Gelukkig ondertusschen, dat wij van onze Laodicesche gesteldheid niets te vreezen hebben, zoo het Gouvernement slechts moed, kracht en klem bezit. Hier aan, het is waar, is in de laatste dagen grootelijks getwijfeld. Ik voor mij doe er het zwijgen toe, want *de ignotis non indicandum* (*). Ik blijf altijd hopen en verwachten, dat onze Zuidelijke stiefbroers, bij slot van rekening, niet voor niet-met-al *amok* gemaakt zullen hebben, en voor hunne plonderingen, brandstichtingen, moorderijen en Majesteits-schennis den geregten loon t'huis krijgen. Ik twijfel er ook niet aan, ingevalle er hulp van onze zijde noodig zijn mogt, of wij zouden uit onze dodderigheid wel worden opgewekt, gelijk in zoo vele andere gevallen, waarin de Hollandsche Leeuw getoond heeft, dat uitstellen geen kwijtschelden is. Ik weet wel, wij zijn de

(*) Over hetgeen men niet volkomen kent, behoort men niet te oordeelen.

de mannetjes niet meer van de elfde en twaalfde eeuw en zelfs wat later, toen men wapenrustingen droeg en er mede vocht, welke wij niet eens tillen kunnen; maar Waterloo heeft toch bewezen, dat wij nog niet volkomen ontaart zijn van het steverige voorgeslacht, en wij ons voor het minst nog niet belagchelijk maken, wanneer wij ons eenigermate nog toeëigenen het zeggen van WILLEM VAN HOLLAND, in de *Adhel en Mathilda* (Mr. S. I. Z. WISELIUS, *Tooneel- en Mengelpoëzy*, IV Deel, bl. 9.):

Wanneer de Batavier zich 't harte voelt verhitten
 Door zucht naar oorlogsroem, dat nooit in 't strijden faalt,
 Dan is op de aard geen volk, dat bij mijn helden haalt.
 Dan is die koelheid, hun zoo dwaas als feil verweten,
 In 't daaglijksch leven hun zoo nuttig, ras vergeten
 En in een vuur verkeerd, dat als een Etna blaakt.

Wij zouden ook ons van zelve sterk gevoelen door de deugdelijkheid onzer zaak.

De Brusselaars, geloof mij, hadden gemeend eene tweede editie te geven van de Parijsche revolutie. Zij dachten, die domkoppen, (ik ben in de gelegenheid geweest hen als zoodanig te leeren kennen) dat Brussel *la Capitale des Pays-Bas* was, en, zoo zij slechts piepten, het gansche Rijk volgen zou. Dit is mislukt, gelijk het uit den aart der zaak mislukken moest. Hun opstand is een oproer geworden en bepaalt zich bij eenige weinige steden. De overige, vooral Antwerpen, Gent, Maastricht en geheel Noord-Nederland behooren met vertrouwen afte-wachten, welke maatregelen het wettig Gouvernement nemen zal ter beteugeling der mujterij, ter be-

vrediging van onze, in grantschap ontgloeide, geroederen, en, (God geve het!) ter tuchtiging van de raddraaijers. Wij welgezinden staan dus, als één man, gesloten aan de zijde van de koninklijke achtbaarheid, van de Grondwet, van de orde en van het regt. Geheel Europa erkent dit, en, hoe meer de rebellen, het zij te Brussel, hetzij elders in Belgie, het zij in 's Gravenhage, woelen, hoe duidelijker dit wordt voor de geheele wereld. Ik ben het dus nog niet met u eens, dat wij gevaar loopen van overal voor eenen lasten en verwijfden volksstam gehouden te worden.

Het ontslag van den Heer VAN MAANEN griest mij even zeer als u en allen, die het met den Vorst wel meenen. Het denkbeeld, dat wijken het middel zoude zijn tot genezing, is onbetwistbaar valsch en geheel verkeerd; de ondervinding heeft dit herhaalde malen bewezen, en het is nu wederom ten klaarste gebleken. Wat men aan de oproerzuchtige Belgen moge toegeven, het is nutteloos ter bevrediging van die woelgeesten. Zoodra het verkregen is, stappen zij er over heen, als over eene zaak, die van zelve sprak, om nu weder naar iets anders te grijpen. Men mag doen, wat men wil, weigeren of toestaan, aan hen is geen verbeteren. Ik ken ze in den grond. Zij zijn de Vertegenwoordigers van het Kwaad Beginsel in de Zedelijke Wereld. Zij moeten aan ketenen gelegd of uitgeroeid worden; maar dewijl dit niet kan geschieden, moet men zorgen, zoo min mogelijk met hen te doen te hebben. Daarom ben ik geheel voor de afscheiding. Zij
zul-

zullen dan eerst recht leeren, wat zij aan ons verloren hebben. Ik zou zelfs niet kunnen begrijpen, hoe daarop van hunne zijde wordt aangedrongen, dacht ik niet om dat inmengsel van ezelachtigheid in hannen tijgeraart, waarvan ik boven sprak. Zij mogen volgens onzen LUCANUS, met de verbasterde en verontzadelijkte Romeinen zeggen :

Hoc placet, o Superi, cum vobis vertere cuncta
 Propositum, nostris erroribus addere crimen?
 Cladibus irruimus, nocituraque poscimus arma (*).

Laten zij dan hun potje zelve koken, zoo als zij het willen eeten. Laat hen schelden, razen en tieren, hunne kinderen door Jezuiten doen opvoeden, belasten wat zij belasten willen, de brabbeltaal spreken, welke zij het liefst hooren, *Cela ne nous blesse en rien*, en wij zien reeds vooruit, hoe zij zich te laat zullen beklagen, van, na eeuwen onder den ijzeren scepter van het Despotismus gekromd te hebben gelegen, de vereeniging versmaad te hebben met eene Natie, welker liefde tot de vrijheid en liberale beginselen door de Geschiedenis gestaafd en de geheele wereld door bekend zijn, om terug te zinken in den staat van barbaerscheit, waaruit zij, onder onze leiding en met onzen bijstand, zich hadden beginnen op te heffen, en tot welken hunne domme Priesters
 en

(*) Behaagt u dit, o Goden! daar gij voorgeuomen hebt alles om te keeren, dat wij bij onze dwaasheden gruweldaden voegen? Wij hollen in ons verderf, en eischen wapenen, om ons zelve te beschadigen.

en schelmachtige Jezuiten hen met snelle vaart hartelijk gaarne zullen terugvoeren. Wanneer men dit zoo bedenkt, en tevens, dat het nu, daar men toch het oproer niet met kracht van wapenen dempen kon, of niet dempen wilde, zich laat aanzien, dat de muitelingen zich zelve hoe langer zoo meer zullen benadeelen, en men een gezondheidscordon om hen heenen trekt, ten einde de besmetting van de nog gezonde deelen te voorkomen, dan begin ik eenigen moed te scheppen op eene eindelijk goede uitkomst, en smoor dan ook voor een gedeelte den vinnigen spijt, dien ik anderszins gevoele wegens de woorden des vredes, welke gesproken zijn tegen onverlaten, die de Wapens van het Regerende Stadhuis verbroken, deszelfs verkén-kleuren en die der Natie met voeten getreden en een openlijken oorlog verklaard hebben aan Regt en Wetten. — En zou dit zoo kunnen voortduren? Zouden zulken gruweldaden ongestraft blijven? Zou de Strafwet terzijde geschoven worden, ter gunste van een hoop uitvaagsels van het menschedom? Onmogelijk! Ik wacht niet, dat van de schuldigen iemand zich herwaarts begeven, veel min zich in 's Hage, om welke reden dan ook, vertoonen zal; mogt dit evenwel gebeuren, de wijze, waarop men met de zoodanigen alsdan handelt, zal dadelijk een goede maatstaf zijn, om er aan te berekenen, wat men van volgende maatregelen te wachten hebbe. Bleef het op den tegenwoordigen voet voortgaan, hetgeen God verhoede! laten dan alle, die nog iets te verliezen hebben, met DEMOSTHENES zeggen: *Wat ons aangaat, is de achtbaarheid der*

re-

regeering en der wetten nooit geschonden, nooit gehoord geworden, en vervolgens hun boeltje bijeen pakken, omgezamenlijk aan gene zijde van den Atlantischen Oceaan een ander Vaderland te zoeken; want met Nederland is het alsdan *actum, conclamatum*, uit en gedaan.

Gaarne zoude ik mijne pen leenen, om het geen de zaak en het belang der Braven is, voor elks oog ten toon te spreiden, doch thans zie ik daar van af, vermits ik alsdan de oproerlingen zelve zoude inlichten. Zij moeten niet weten, waarom en hoezeer wij verlangen voor altijd van hen gescheiden te zijn, voor en aler de schrikkelijke ondervinding hen, in een vruchteloos naberouw, wanhopig naar ons de handen doet uitsteken. Dit vooruitzicht zij onze troost en bemoediging! Hebben de Belgen zich laten verleiden door een verachtelijken hoop van Jezuiten en Jakobijnen, hebben zij zich medepligtig gemaakt aan een oproer, gestookt door belagchelijke naäpers van Frankrijk en dolzinnige vrijheidskraaijers, die nog voor weinige weken door elk mensch van gezond verstand werden uitgelagchen, onze spreuk zij voor als nog die van den National: « *Rira bien, qui rira le dernier.* » — En zou er niet wel een oogpunt te vinden zijn, waar uit men het niet oogeblikkelijk dempen van den opstand, door geweld van wapenen, als goed en gezegend mag beschouwen? — Zouden zij op die wijze niet gedwongen zijn geworden, de rust en het geluk weder te genieten, welke zij niet waardig zijn? — Neen; zij moeten het onder-

vin-

vinden. door den achteruitgang van hunnen Handel, door den verwelkenden bloei van hunne Fabrieken, door de afzondering buiten den kring der Verlichting en Beschaving van onzen letterlievenden en kunstrijken Bataafschen grond. Zij moeten het ondervinden, door op nieuw den druk te gevoelen van overmoedige, trotsche en domme Edelen, door het op nieuw klemmen der onteerende banden van monniken en ander kloostergeboefte; eindelijk door gedurige inwendige twisten en woelingen, (want eendragt heeft dat volk nooit gekend en zal het nooit kennen) ja meer nog misschien door de razernij, welke hunne bedorvene harten vervullen zal, als zij dan het oog slaan op het oude en echte Nederland, gelukkig door deszelfs liefde tot Orde, Regt en Wetten, gelukkig door deszelfs Nijverheid en Koophandel, gelukkig door zucht tot Wetenschappen en Kunsten; een Nederland, dat zich met hen, eene zoo veel lager staande natie, wel heeft willen verbroederen en aan zijn eigen geluk deel geven, maar dat zich alsdan nog veel gelukkiger zal gevoelen, als het zich verlost ziet van een oproerig gespuis, dat deszelfs grootheid niet waarden, deszelfs vrijheid niet genieten kon.

Ik ben daar, zoo als ik uit het herlezen van het bovenstaande zie, regt warm geworden: maar wat schaadt het? De onderwerpen waren er wel toe geschikt, om vaderlandsch gevoel op te wekken. Als ik voor mij zelve, alleen zijnde, over alles bedaard denk, alles met kalmte overweeg, dan ben ik gansch anders gestemd en neem mij veelal het een of ander
 bij-

bijzonder punt ter bespiegeling, Zoo las ik onderdaags de namen der genen, die zich te Brussel aan het hoofd der munitie verhoorden en zich met ronde woorden verklaard hebben, den Koning te wederstaan. Ik las er bij de *Lex Julia Majestatis*, en veel van het daar over geschrevene, waaronder de Dictata van onzen gemeenschappelijken Leermeester VAN DER KESSEL niet vergeten werden. Ik vergeleek dit een en ander met *le Chapitre unique, Livre II* en *Titre I, Livre III* van het *Code Pénal*, alsmede met onze Grondwet; waarna ik mij, als eene *Casus positie* voorstelde, de vraag: wat ik, het zwaard der Gerechtigheid voerende, doen zoude met leden van de Staten Generaal, van welke het mogt zijn gebleken, dat zij aan het oproer en de munitie deel genomen, dezelve gestijfd, duurzaam gemaakt, of door eenigerhande toejuicing aangehitst hadden. Wat het resultaat van deze mijne regtskundige beschouwing geworden zij, wil ik u niet zeggen, omdat gij het ligtelijk raden kunt. Ondertusschen zoude ik het als heilzaam achten, dat dit punt eens in het openbaar wierd behandeld. Hetzelve is, dunkt mij, regt een kolfje naar uwe hand. Gij zijt toch altijd, zoo lang wij zamen te Leyden waren, een groot Criminalist geweest, en het ambt, dat gij daarna bekleed hebt gehad, heeft u lang in dienzelfden stroom doen varen. Aan tijd zal het u niet ontbreken, veel minder aan lust, bijaldien gij met mij overtuigd zijt, dat eene weldoordachte Verhandeling over het opgemelde vraagstuk, voor nu en voor het vervolg, van een uitgestrekt nut zijn kan.

Vaar

Vaar intusschen met de uwen wel; ontvangt gezamenlijk de hartelijke groeten van alle de mijnen, en inzonderheid van

Uwen vriend

A.